

Nyitva a „kiskapu”

Vándorol a munkás

Külön-külön szinte minden vállalatnál elmondják: „Nálunk is probléma, hogy vándorol a munkások egy része. Elmennek olyan üzemekbe dolgozni, ahol magasabb fizetést ígérnek nekik.”

Mindenütt hallani ezt a „panaszt”. Megszüntetésére néhány évvel ezelőtt született egy rendelet, amely kimondja, hogy hat hónapig nem kaphatnak magasabb fizetést azok a dolgozók, akik önkényesen, vagy hozzájárulással válnak meg régi munkahelyüktől. Természetesen még „azazik-bogazik” ez a rendelet, konkrétan, körülhatároltabban mondja ki az intézkedést.

„Megöli”

a munkafegyelmet

A munkásvándorlás, a bérrendelet semmibe vévése szorosan összefügg a munkáshianyjal. A vállalatok gyors fejlődésének elengedhetetlen kelléke a munkás: mester és segédmunkás, műszaki és adminisztratív alkalmazott. S mivel sok a munkahely, s a kelletről kevesebb a munkás, ezért gyakrabban a munkahely-változtatás. A munkásvándorlásnak „a munkaerő-csábításnak” pedig minden vállalat életében súlyos termelési, gazdasági, bér, sőt műszaki kihatásai is vannak.

A város lakói, s különösen a lakásra várók sürűn tesznek megjegyzéseket az építőipari vállalatok munkástülusára.

— Fegyelmet tartani? — csodálkoznak az építészektől, s csaknem mosolyognak is mellé. — Rászólók valamiért az emberre, megsértődik, s kéri a munkakönyvét. Ha csendesebb fajta, csak maga megy, ha meg „rámenőbb”, csalogtatja az egész brigádot. Elhelyezkedik másutt könnyedén, több bérért.

„Több bérért?” Ezt tiltja az érvényben levő rendelet.

Még nyár derekán történt. Felkereste szerkesztőségünket egy kőművesbrigád. Maguk mondták el, hogy harmadik napja nem dolgoznak, mert a normás „keves pénzre” bcsültte új munkájukat. Három nap cigarettáztak, beszélgettek és talán már mentek is volna másutt szerencsét próbálni... az utolsó pillanatban azonban megkapták a több bért. Megkapták, mert abban az időben százakban le-

hetett számlálni a kérdéses vállalatnál a munkáshianyot.

Ahány munkahely — annival több százás

Hogy hová mennek ezek a „forró fejű” emberek, azt mindenki tudja. Napjainkban nem nagy probléma az elhelyezkedés. Aki nem túl válogatós, aki dolgozni akar, néhány nap alatt új munkahelyre lel. S ami igaz, igaz, az új helyen általában többet keres, mint a régin. Nem kell név, nyugodtan lehet általánosítani az esetet. Sőt! Fiatal technikusok, mérnökök határozottan állítják, így elérik, hogy fizetésük viszonylag rövid idő alatt emelkedjen: „Ahány munkahely, annival több százás” — mondják.

Sok helyütt az új belépő — esetleg kevesebb szakmai gyakorlata ellenére is — többet keres, mint a régi dolgozó. Ez az egészségtelen, mondhatnánk törvénytelen bérgazdálkodás bérfezültséget szül. Így kerül sor arra, hogy gyakran tőzsgárdatagok is vállalatot cserélnek.

Ma: rang

A Csongrád Megyei Építőipari Vállalatnál történt, hogy kőművesbrigád-vezető követelte: „Azt írják a munkakönyvembe, hogy önkényesen léptem ki.”

Változnak a korok, az emberek, a fogalmak, s változik a „dicsőség” is. Régi időkben — mondjuk úgy négy-öt évvel ezelőtt is — az új munkahelyen bizalmatlanul fogadták az „önkényes” bejegyzéssel jelentkezőt. Összeférhetetlen, nem dolgozik, iszákos — sejtették az az egy szó. Ma egyesek szerint rang, s azt jelenti, hogy jó munkás, nagyon jó szakember, hiszen vállalata a végsőkig ragaszkodott hozzá, s csak ilyen áron tudott kilépni.

Ez a vélemény, sajnos, nem túlzás, bizonyos iparágakban, szakmákban nyíltan beszélnek róla, ismerik ezt a fogalmat.

A nagy jövedelmének célja a magasabb fizetés.

A Köztisztasági Vállalatnál mondták el a városi tanács munkautó osztályán: „Vannak olyan munkahelyeink, amelyeket valóságos büntetőtáborok tekintenek. Fiatalok egyáltalán nem jönnek hozzánk dolgozni, keveslik a 4—7 forintos órabért.”

A nagyfokú munkaerő-hullámzás oka a sok munkalehetőség mellett az is, hogy mivel nagyon sokféle fajta munkakör van, természetesen a bérek — még egy-egy iparágon belül is — rendkívül differenciáltak. Így azután szívesebben vállal a dolgozni és keresni akaró ember úgynevezett „nehezebb” munkát több bér reményében.

Új rendeletet

Minden vállalatnál panaszkodnak, hogy nagy a fluktuáció. Ahonnan „elcsábítanak” embereket, arra a helyre máshonnan „visszacsbabítanak” egy másik munkást. Egészen kis vállalatoknál is százakra tehető a múlt évben kiléptettek száma. Állandóan új munkásgárdától nem lehet 100 százalékos minőségi munkát várni és mind magasabb teljesítményt követelni, mert ezek begyakorlottságot igényelnek. Ezenkívül sok pénzbe — 5—6 ezer forintba — kerül, sok energiát köt le az új dolgozók munkába állítása, betanítása is.

Az említett problémák régi keletiek. Már a bérszabályzó rendelet megszületésének is alapjául szolgáltak. De mit ér az olyan rendelet, amelyet senki sem tart be? Mert van aki tagadja, van aki bevallja: betartásával mindenütt bajok vannak. A rendeletet különben is rengeteg kibúvó, kiskapu veszi körül. A probléma pedig országos keletű, s van olyan komoly, hogy újból megérdemelne egy „országos” rendelkezést.

Méry Éva

Falusi pártszervezeteink a zárszámadások sikeréért

Zárszámadási közgyűléseink sikeres lebonyolítása rendkívül fontos gazdasági és politikai tett. E fontos esemény jó politikai, gazdasági és szervezeti előkészítésén sok múlik. Ezért vár most különösen sok tennivaló a tsz-ek pártszervezeteire, hiszen a falu kommunisztáinak kell elsősorban segítséget nyújtaniuk a tsz-tagoknak és a vezetőknek is ahhoz, hogy helyesen itéljék meg a végzett munkát és minden vonatkozásban levonják a szükséges következtetéseket. A szövetkezetek kommunisztáinak aktív tevékenysége, politikai előkészítő munkája nélkül egyetlen közgyűlésen sem számíthatnak a várt sikerre, alapos elemzésre, alkotó és aktív, a közöset erősítő vitákra.

Talán az év egyetlen időszakában sem kínálkozik annyi kedvező lehetőség a tsz-tagok véleményének megismerésére, hangulatának formálására, mint éppen most, a zárszámadások előkészületei során. Mindezt az idén még jelentősen megkönnyíti az is, hogy sem a tagságot, sem a vezetőséget nem nyugtalanítja az elmaradt őszi munka. Időben elvetettek a tsz-ek és egyetlen esztendőben sem sikerült annyi földet összel felszántani, mint 1963. végén. Ritka kivételtől eltekintve jól sikerült az őszi betakarítás is.

Ilyen körülmények és feltételek között két nagyon lényeges területen segíthetnek a zárszámadások jó előke-

zítésében és lefolytatásában a tsz kommunisztái: a tsz-tagok előzetes tájékoztatásában, véleményük, tapasztalataik, javaslataik megismerésében, másrészt a beszámoló végleges formába öntésében.

Ott, ahol egész évben rendszeresen megtartották a közgyűléseket, brigád- és munkacsoport-értekezleteket, és a tájékoztatókat, könnyebb dolga van a pártszervezetnek. De még ilyen tsz-ekben is — a zárszámadás már ismert számai, tényei alapján — feltétlen hasznos a részeredményeket megismertetni a tsz-tagokkal. Még inkább szükség van erre azokban a közös gazdaságokban, amelyekben valamilyen oknál fogva nem tudták folyamatosan tájékoztatni a tagságot a gazdálkodás helyzetéről, a várható eredményekről, a hibákról.

Ezek az egyéni, vagy csoportos beszélgetések kitűnő alkalmak a közösségi élet valamennyi területére vonatkozó tapasztalatok kicselezésére. Ezért bátran kezdeményezzenek ilyen beszélgetéseket a tsz-pártszervezetek. Hiszen az ilyen eszmecsere — akár brigáder-terkeztel, egyéni beszélgetés, vagy munkacsoport-összejövetel formájában zajlanak is le — a véleménygyűjtésnek, a legkülönbözőbb javaslatok elhangzásának a fórumai lesznek. Már csak azért is, mert kisebb kollektívában bátrabban, feszélyezettség nélkül szólhatnak a tsz-tagok, nem úgy, mint a közgyűlésen. Sokszor persze az ilyen formában kezdeményezett beszélgetések vitákba csapnak át, de ettől sem szabad félni! Sőt, egyenesen jó dolog, ha itt kerülnek felszínre, akár tájékoztatásból, akár a régi paraszti világ hagyományából táplálkozó hibás nézetek is, amelyek esetleg rossz irányba befolyásolják a tagság gondolkodását, cselekedetét. Türelmesen, logikus érvekkel kell meggyőzni az ilyen álláspontot valló tagokat.

Különösen élénk vitákat válthatnak ki az egyéni, a csoportos és az ország érdekeinek összhangjával kapcsolatos nézetek, amelyek gyakran torzítva tükröznek vissza ennek az összefüggésnek minden lényegre vágó vonatkozását. Fontos dolog például, hogy a tsz-tag tisztességes jövedelméhez jusson, erődön a közös gazdaság, de legalább annyira fontos az is, hogy boldoguljon az ország is, amely jelentős anyagi áldozatokat hozott és hoz ezután is a modern, szocialista mezőgazdaság megteremtéséért, a parasztság, a falu életének folytonos javításáért. A falu kommunisztáira hárul az a feladat is, hogy minden ilyen vitában helyes magyarázatot adjanak a tsz-tagoknak és megnyugtatóan zárják le ezeket a beszélgetéseket. Hiszen az egyéni boldogulás elválaszthatatlan a termelőszövetkezetek erősödésétől, az ország egészséges fejlődésétől.

Ebben a periódusban nyílik alkalom arra is, hogy már előzetesen is véleményt nyilvánítsanak a tsz-tagok a termelőszövetkezeti élet, a gazdálkodás valamennyi sarkalatos kérdésében.

Minden tagot érintenek ugyanis az adott tsz-ben alkalmazott jövedelemelosztási, a munkadíjazási formák, a munkaszervezés és munkafegyelm problémái, a vezetők tevékenysége, a szakmai vezetés gondjai, a korszerű termelési eljárások bevezetésének, alkalmazásának lehetőségei. Ezekben a kérdésekben is sokféle — jó és hibás — nézet kerül napvilágra. Itt ezeken a beszélgetéseken derül ki, hogy ki milyen hibákat lát, mit és hogyan tart jónak, miben szeretne változást, és milyen módon. Előkerülnek az egyéni sérelmek is, amelyek némelykor alaptalanok; más-
kor pedig valódiak.

Ha ezek a beszélgetések, viták közmegegyezésre zárnak, a közgyűlések valóban a legfontosabb dolgokkal foglalkoznak majd. Ez esetben elmaradnak az egyes tagok személyi dolgai feletti párbeszédek. De egyetlen zárszámadó közgyűlés sem lehet igazán produktív, ha nem előzi meg szűles körű beszélgetések, tájékoztatások egész sora, és ha ezek tanulságait nem tükrözi maga a beszámoló. A tagok figyelmét így a közös gazdálkodás, az őket érintő legfontosabb problémák megvitatására, lezárására, felelősségteljes határozatok megalkotására lehet irányítani.

A termelőszövetkezetek jelentős részében már bevált gyakorlat, hogy minden ilyen esetben a beszámolót először a pártszervezetben „ragják át” alaposan. Nemegyszer izzó viták tüzeiben kristályosodnak azután ki a zárszámadó közgyűlés beszámolójának fő vonalait, tételeit és elmaradnak a semmitmondó, a csupa számokkal teli, sokoldalú összefüggések nélküli részek, amelyek csak untatják a tagságot és mellevágányra juttatják ezt a fontos eseményt. Minden pártszervezetnek ügyelnie kell arra, hogy túlzások, szélsőségek se kapjanak helyet a vezetőség beszámolójában.

A reális valóságot tükrözze minden beszámoló. Világosan, egyértelműen választ kell kapnia a tsz-tagságnak az 1963-as év valamennyi fontosabb mozzanatáról. Előfordulhat persze az is, hogy egy-egy probléma megoldásához nem éri elég erősen magát a tsz pártszervezet. Ilyenkor forduljon bátran támogatásért a felsőbb pártszervezethez, a tanácsokhoz, társadalmi szervezethez.

Nagy feladatok megoldása vár közös gazdaságainkra ebben az évben. A falu kommunisztái akkor mondhatják el, hogy jól dolgoztak a zárszámadások politikai, szervezeti előkészítésén, ha a most kezdődő közgyűlések együtt járnak az elmúlt év helyes értékelésével, a közös mindenoldalú erősödésével; ha nemcsak feltárják a hibák gyökereit, hanem meg is szüntetik azokat és utat mutatnak az új évben elvégzendő tennivalók legsikeresebb megoldásaihoz is.

MARIS JÁNOS

A nőtanács megyei titkárainak értekezlete

A Magyar Nők Országos Tanácsának székházában csütörtökön megkezdődött a nőtanács megyei titkárainak kétnapos országos értekezlete. A tanácskozást, amelyen az Országos Pedagógiai Bizottság tagjai, valamint a megyei nőtanácsok mellett működő pedagógiai bizottságok vezetői is részt vesznek, Ortutay Zsuzsa, a Magyar Nők Országos Tanácsának titkára nyitotta meg. Ezt követően Makoldi Mihályné, a Magyar Nők Országos Tanácsa Pedagógiai Bizottságának elnöke, a nőtanács alelnöke tartott előadást.

Elmondotta, hogy a szülői munkaközösségek az utóbbi években számottevően támogatták az oktatási intézményeket, s mindinkább a gyerekek szocialista nevelésért munkálkodnak. Különösen az oktatási reform téziseinek

vitája nyomán gyorsan fejlődött a szülői közösségek munkájának színvonala.

Rámutatott ezután az előadó, hogy az eredményekben milyen nagy szerepe van a nőtanácsok munkájának, s a mellettük tevékenykedő pedagógiai bizottságoknak.

A továbbiakban az előadó a népmozgalomra háruló feladatok közül kiemelte az általános iskolai nevelési terv megismertetését a szülőökkel, s az abban foglaltak alkalmazásának szorgalmazását a családban. Ugyancsak fontos feladat a szülőök tájékoztatása a szakközépiskolák céljáról, s az elvégzésük utáni elhelyezkedési lehetőségekről, általában a választható pályákról. Ki kell alakítani olyan szemléletet, hogy az egyén pályaválasztási igénye összhangban álljon a társadalom igényeivel.

Áprilisban lép hivatalba a dubnai atomkutató intézet magyar igazgatóhelyettese

Első ízben érte magyar tudóst az a megtiszteltetés, hogy a dubnai Egyesített Atomkutató Intézet egyik igazgatóhelyettesévé választották.

A tagállamok kormány megbízottai bizottságának kedden véget ért tanácskozása egyhangúlag úgy döntött, hogy Fenyves Ervint, a fizikai tudományok doktorát bízzák meg az Egyesített Atomkutató Intézet egyik igazgatóhelyettesi teendőinek ellátásával.

Az intézet másik igazgatóhelyettese a csehszlovák Ivan Ulehla lett.

Fenyves Ervin professzor 40 éves, a budapesti Eötvös Lóránd Tudományegyetemen magfizikát ad elő, a Magyar Tudományos Akadémia Központi Fizikai Kutató Intézetében pedig a kozmikus sugárzásokkal és a nagy energiájú fizikával foglalkozó laboratórium vezetője.

Az MTI moszkvai tudósítójának kérdésére válaszolva elmondta, hogy a kormány megbízottak választása megtiszteltést jelent hazánk tudomány számára. A Dubnában dolgozó magyar fizikusok örömmel vették tudomásul a döntést.

Fenyves Ervin professzor áprilisban veszi át hivatalát. (MTI)

Az Erzsébet-

hidnál

hidnál

hidnál

hidnál

hidnál

hidnál

hidnál

hidnál

hidnál

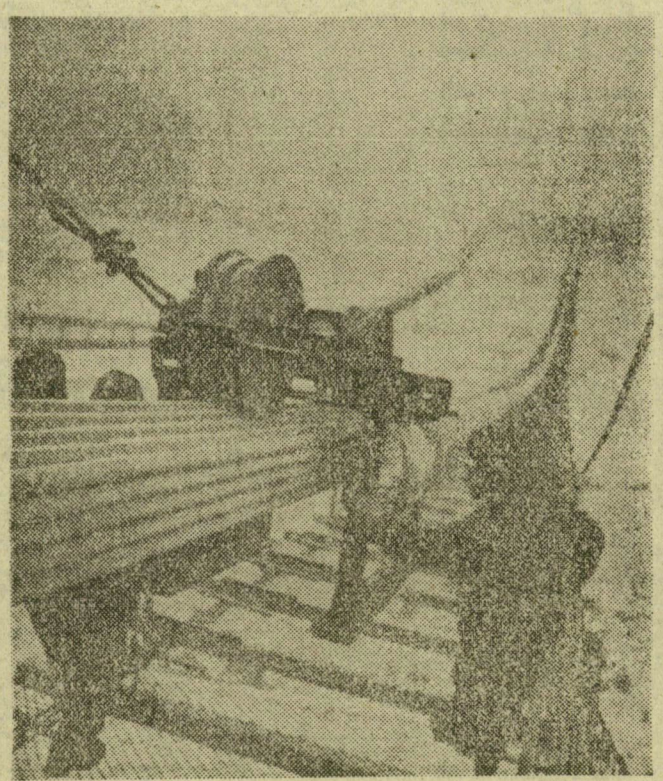
hidnál

hidnál

hidnál

hidnál

hidnál

Nemes Dezső látogatása Somogy megyében

Nemes Dezső, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, január 15—16-án Somogy megyében tett látogatást. Szerdán Kaposvártól Németh Ferenc, a megyei pártbizottság első titkára fogadta a vendéget, aki ezután részt vett a pártbizottság ülésén. — Csütörtökön Nemes Dezső — Németh Ferenc társaságában — Nagyatádra utazott. Találkozott a járási párt- és végrehajtó bizottság tagjaival és munkatársaival, majd felkereste a cernagyárat. A délutáni órákban Kaposvárott, a megyei pártbizottság székházában tájékoztatót tartott az időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről. (MTI)